

Park om de Hoek 2.0

Voor het ultieme groene en sociale *Park om de Hoek 2.0* sloegen De Gezonde Stad, gemeente Amsterdam, Studio L A, New Economy en Bloei & Groei de handen ineen. De stad staat voor veel uitdagingen: klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid en vooral sociaal welzijn. Buurtgroen is de oplossing. Gezamenlijk zetten wij onze ervaringen en expertises in om een breed toepasbaar Park om de Hoek 2.0 -proces neer te zetten, dat co-creatie, mede-beheer en private financiering borgt.

Betrokkenen:
Gemeente Amsterdam + Heidi de Boer.
Bloei & Groei + Ama Koranteng-Kumi.
New Economy + Lilian van Hove, Iris Grobben.
Studio LA + Arna Mackic.
De Gezonde Stad + Annick Mantoua, Marijn Kallenberg.
Illustrator + Nienke Schachtschabel.
Fotograaf + Carly Wollaert.

Analyse

'De thema's dierenwelzijn, biodiversiteit, natuur inclusiviteit zijn belangrijk.'

bewoner

Ruyschtuin Park om de Hoek, aangelegd in 2017

Cygnus Park om de Hoek, aangelegd in 2018

Hoornstraat Park om de Hoek, aangelegd in 2017

Minahassa Park om de Hoek, aangelegd in 2017

Achtergrond & vertrekpunt

Steden en dorpen staan voor grote uitdagingen. De stedelijke natuur staat onder druk door verdichting en klimaatverandering. Niet alle bewoners hebben toegang tot een gezonde levensstijl, én ongelijkheid wordt groter. Buurtgroen heeft een positieve invloed op deze uitdagingen. Het blijkt vaak lastig om in gemeentelijke randvoorwaarden wensen en ideeën van bewoners op te nemen en te vertalen naar een passend ontwerp. Ervaring leert dat participatie en eigenaarschap hierin cruciaal zijn. Daarom ontwikkelen we in dit

ontwerpend onderzoek handvatten voor het ultieme Park om de Hoek. Dit is een groene, ontmoetingsplek in de wijk. Versteende plekken worden voor en door bewoners omgetoverd tot levendige buurtparken, die zij zelf beheren. Het raakt verschillende stedelijke uitdagingen.

Inzichten

Aanvankelijk wilden we zelf een ontwerp voor het ultieme Park om de Hoek 2.0 maken. Tijdens het proces bleek echter dat een *one size fits all* ontwerpbenadering niet wenselijk is. Op basis van de verschillen in

beleid, regelgeving, sociaal-economische en culturele situatie tussen de stadsdelen bleek een procesontwerp voor het ultieme Park om de Hoek uiteindelijk een betere aanvliegroute. De praatplaat, 'gespreksstarters' en gespreksruimtes vertrekken vanuit wat de buurt nodig heeft. Ze zijn tot stand gekomen aan de hand van gesprekken met het consortium, buurtbewoners, buurtorganisaties, gebiedsmakelaars en groencoaches. Het zijn middelen om het gesprek tussen belanghebbenden in gang te zetten. Elke locatie vereist maatwerk.

Visie

Interpretatie opgave

De kernvraag van dit ontwerpend onderzoek is: hoe kom je tot het ultieme groene, sociale Park om de Hoek ontwerpproces voor en door de lokale community en in samenwerking met belangrijke stakeholders, waaronder gemeente, buurtorganisaties, vastgoedpartijen? En hoe ontwikkel je een passend eigenaarschaps- en businessmodel, waarin co-creatie, medebeheer en financiering geborgd zijn?

Aanvliegroute

Samen met een sterk consortium van bewoners, gebiedsmakelaars, groen-coaches en buurtorganisaties ontwikkelden we het proces voor Park om de Hoek 2.0. We zetten in op het zo veel mogelijk *empoweren*, inspireren en waar nodig ondersteunen van bewoners, buurtorganisaties en buurtgroen coaches. Om met Park om de Hoek 2.0 een bijdrage te kunnen leveren aan grootstedelijke opgaven, zoals klimaatverandering en segregatie, is het belangrijk dat we hierover al vanaf de start met elkaar in gesprek gaan en deze opgaven meenemen.

Het consortium in Minahassa Park om de Hoek.

Opening Ruyschtuin Park om de Hoek, 2017

Uitwerking

In vier consortiumbijeenkomsten hebben we intensief van elkaars expertise gebruik gemaakt. Studio L A verkende het ontwerp en de huidige staat van bestaande Parken om de Hoek. New Economy leverde onder andere input voor nieuwe financieringsstrategieën. Bloei & Groei en ook De Gezonde Stad zetten hun ervaring met eerder opgezette tuinen en Park om de Hoek in. De gemeente toetste de haalbaarheid van de plannen op gemeentelijk groen- en omgevingsbeleid. We hebben het proces dat moet worden doorlopen om te komen tot een Park om de Hoek uitgestippeld in de vorm van een praatplaat. Daarnaast zijn 'gespreksstarters' ontwikkeld en vormgegeven. Deze kaarten dienen om op verschillende thema's het gesprek tussen bewoners, buurtorganisaties en andere betrokkenen te starten. Hieronder

Gespreksruimte door Studio L A

Gespreksruimte door Studio L A

is een voorbeeld met als thema 'financiering' weergegeven. De praatplaat en gespreksstarters zijn verfijnd met waardevolle input uit een stakeholdersessie met bewoners en een verkenning onder buurtorganisaties, gebiedsmakelaars en groen-coaches coördinatoren. Ook is een voorzet gedaan voor een fysieke gespreksruimte om gesprekken tussen bewoners te bevorderen. De uitkomsten van het onderzoek zijn gevisualiseerd door een illustrator en concrete vervolgstappen zijn in kaart gebracht. Deze onderdelen vormen samen met een website met een stappenplan, workshops en trainingen, en de verheldering van verschillen in groen- en gebiedsbeleid en mogelijkheden per stadsdeel, de Park om de Hoek 2.0 toolkit met als doel meer sociale, inclusieve en klimaatadaptieve buurtparken in Amsterdam.

Voorbeeld 'Gespreksstarter' uit Park om de Hoek 2.0 toolkit

Samenwerking (voorbeeld maximale tekst)

Een Park om de Hoek heeft onderhoud nodig. De Gemeente doet groot onderhoud (bomen snoeien, afvalbakken legen) en zorgen bewoners voor klein onderhoud (planten verzorgen).

vraag Heb je al nagedacht over de financiering van het Park om de Hoek? Wat kun je zelf met de buurt regelen, of zoek je samenwerking met bijvoorbeeld ondernemers en woningbouwcoöperaties of vastgoedpartijen in de buurt die ook profiteren van een Park van de Hoek.

opdracht/info Laat iedereen deze vraag beantwoorden. Zijn er grote verschillen? Hoe ga je daarmee om in het ontwerp van het Park om de Hoek?

info/feitje Door je eigen voedsel te verbouwen kun je heel veel leren. Ook heel leuk voor kinderen die opgroeien in de stad. Dan zien ze ook zelf hoe een tomaat groeit die ze op hun bord tegenkomen.

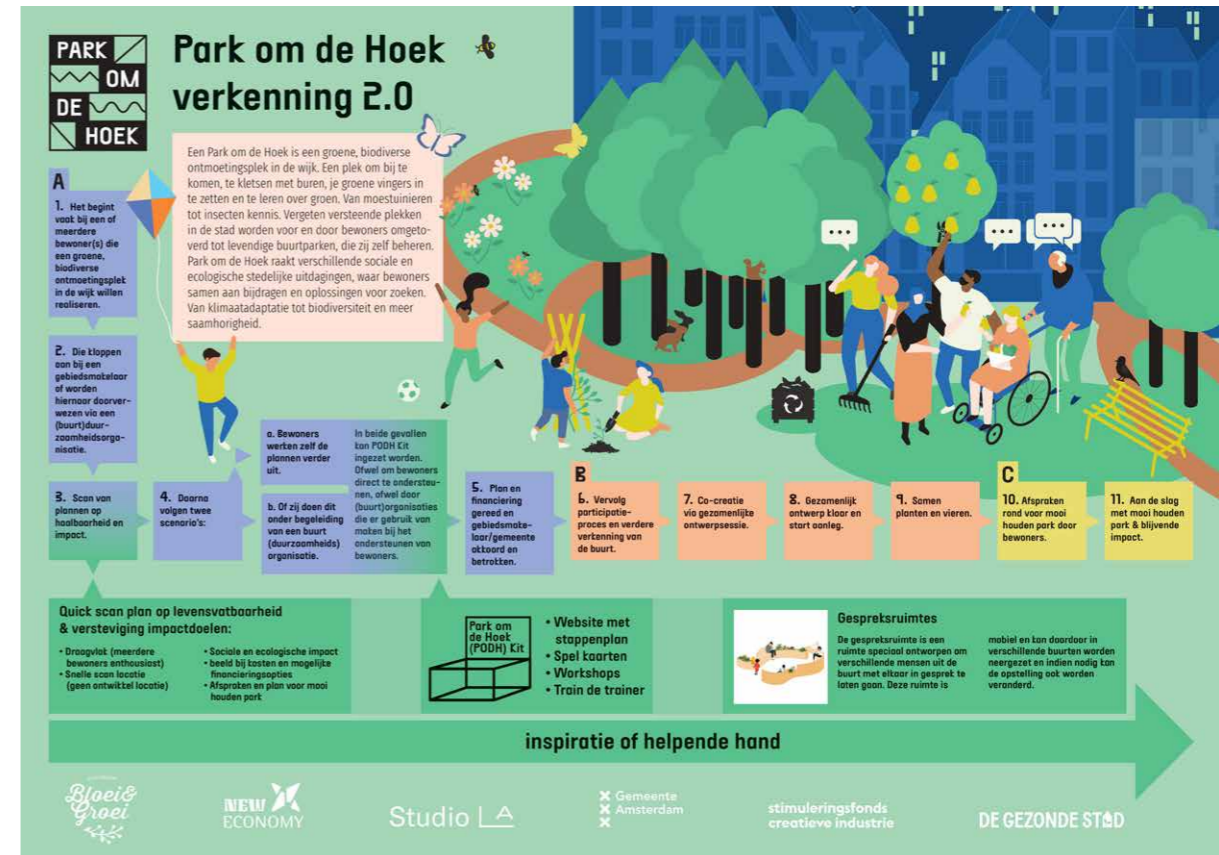
wist je dat.. veiligheid in de stad voorop staat? Dit kan invloed hebben op wat wel en niet kan in je park. Een gebiedsmakelaar van je buurt kan je hier meer over vertellen.

doorverwijzing Financieringsstrategieën

What's next?

'We zorgen ervoor dat de bewoner eigenaar is van het park en wilde ideeën heeft, wij spelen alleen een faciliterende rol.'

Medewerker buurtorganisatie Amsterdam Nieuw-West

Park om de Hoek Praatplaat - illustratie: Nienke Schachtschabel

Volgende stappen en aanbevelingen

Het opzetten van een Park om de Hoek is een complex proces dat op verschillende vlakken veel van bewoners vraagt. Het belang van het inschakelen van buurtorganisaties en groen-coaches in de ontwikkeling van groene en sociale parken is groot. Zij kunnen ook de minder mondig bewoners vanaf het begin van het proces betrekken bij een Park om de Hoek. Vanuit het bestaande Park om de Hoek concept is al veel aanwezig waarop kan worden voortgebouwd. Het proces dat is vertaald in een praatplaat is dan ook niet per se nieuw, maar de vernieuwende aanpak die binnen deze processtappen mogelijk

is dankzij de Park om de Hoek 2.0 toolkit, maakt deze waardevol. Hierin is een (nieuwe) rol van betrokken en externe partijen weggelegd. De verkenning stopt hier niet. Het concept wordt verder uitgebouwd, onder andere het testen van de toolkit in de praktijk, en met de gemeente worden gesprekken gevoerd over beleidsvernieuwing, waarin buurtorganisaties een centrale rol spelen. De mogelijkheden voor een Park om de Hoek 2.0 pilotproject worden verkend en onderzocht wordt hoe de huidige Parken om de Hoek en bijbehorende communities een rol kunnen spelen bij de *empowerment* van andere bewoners.

meer informatie:
parkomdehoek.nl